

ಸಂಪುಟ ೬

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೪೭

ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಜುನಗಡ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಹಿಂದುಗಳನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಹಿಂದೂವತರರು ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆಂತೆ.

ಕರಾಚಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂಗು ಎದ್ದಿದೆಯಂತೆ—

—ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೆಹ್ರೂ ಇಂದಲೇ- ಪಂಜಾಬಿನ ದುರಂತಗಳೆಲ್ಲಾ ಶುರುವಾದದ್ದು- ಈಗಲಾದರೂ ಜ್ಞಾನೇತರರು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಿ—ಎಂದು.

ಇನ್ನುಮೇಲೆ—ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಜಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಯು. ಎನ್. ಓ. ತನಕ —

ದೊರೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕುರುಡು ಎಂತ ಅವನಿಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳಾಗಬೇಕಾದ ಸಲಹೆ ಗಾರ್ತಿ ಗಾಂಧಾರಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ- ಕುರು ಕ್ಷೇತ್ರ- ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕುರುಗಳು ಎದ್ದೇ ಏಳುತ್ತವೆ.

ಒಳ್ಳೆ ರವೆ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವಾ—ಅದು ಕನಸಾಗಿದೆ ಎಂತಂದರೆ—
 ಸ್ನೇಹಿತ ಹೇಳಿದನಂತೆ—ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಪೋಲೀಸಿಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿಕೋ—ಎಂತ.

ಜುನಘಡ್ ಮಗಳಿಗೂ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಮಗನಿಗೂ 'ನಿಕಾ' ಆಗುವುದು
 ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ

'ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಎಲ್ಲರೂ
 ನಂಬುತ್ತಾರವ್ವ ಈಗ,'—ಎಂದನಂತೆ ದಾರಿಹೋಕ—

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸುತ್ತಲೂ ನಮ್ಮ ಆಹಾರವೆಲ್ಲಾ 'ಗುಡ್ಡಿ'ನಲ್ಲೇ ಕೊಳೆಯು
 ತ್ತಿದೆಯಂತೆ—

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಚಿವ ಎಂದರೆ— ಸಚಿವತನವನ್ನೇ ವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು
 —ಎನ್ನುವುದು ತಪ್ಪಂತೆ—

— 0 —

ಅಂಗಡಿಯ ರುತ್ತಿರ
 ಪೋಲೀಸರು ~~ಅರಿ~~
 ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದರು
 ಜನಗಳು ^{ಭೀತು} ಕಲ್ಲು
 ಎಸೆದರು
 ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಕೀಳಾಗಾಯ
 ವಾಗಿ ಆಸ್ವತ್ತೆಯಲ್ಲ
 ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಯಾದಮೇಲೆ
 ಸತ್ತರು.

ಒನಂತಿ

ಹದಿನೇಳು ಪೋಲೀಸಿ
 ನವರಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿತ್ತು
~~ಅವಸರದಲ್ಲ ಚಿಕಿತ್ಸೆ~~
~~ಮಾಡಿಸಿತೊಂದಾಗ.~~

ತಾ.ರಂ ತುಮಕೂರು

ಸ ತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳೆಲ್ಲಾ
 ಹೇಜವಾ ಬ್ಬಾರಿ ಸ
 ರ್ಕಾರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕ
 ರಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನೆ
 ಲ್ಲಾಕಾಡಿನಲ್ಲಿ

'ಸಿ ಸಿನ್ಸಾರಾಪಿಪ್' ನಡೆದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಾಳೆ ಹೀಗಿರಬಹುದೇ ?

ಉರಿಗಾಳು

“ ಸರ್. ಸಿ. ಪಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್‌ರವರ ಪ್ರಭಾವ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಲವಾಗಿದೆ ” (ಪತ್ರಿಕೆ).... .. ನೋಡಿದಿರಾ ! ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂಥೆಂಥವರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಗೆ ಕೆಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ !

★ ★ ★ ★

“ ರೈಲು ಓಡಾಟ ನಿಂತು ಹೋದರೂ, ಜನ ಇನ್ನೂ ರೈಲು ಬಿಡೋದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ! ” (ಕೇಳಿದ ಮಾತು)

★ ★ ★ ★

Strike, Strike, Strike – ಅಂತ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ... .. ಕೊನೆಗೆ, ಅವರೂ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದರಲ್ಲಾ, ಸದ್ಯ :

★ ★ ★ ★

ದಸರಾ ರಜ ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವಾಗ, ಪ್ರತಿ ಹುಡುಗ ನಿಗೂ ಅವನ ಶಾಲೆ, ಅದು ಎಲ್ಲಿದೆ, ಅವನ ತರಗತಿ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ಇವುಗಳ ನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿ ನೆನಪುಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಲಾಗುವುದಂತೆ.

★ ★ ★ ★

“ ಮೈಸೂರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರೆಲ್ಲರೂ ಆಂಧ್ರರು, ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯ ” (ಮದ್ರಾಸ್ ಪತ್ರಿಕೆ) ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ?

★ ★ ★ ★

“ ರಾತ್ರಿ ಕಂಡ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹಗಲು ಬಿದ್ದ ” ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬರು, “ ಹಗಲು ಕಂಡ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹಗಲೇ ಬಿದ್ದ ” ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಹೇಳಿದಾರೆ (ಭಾಷಣ)ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ !

★ ★ ★ ★

‘ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಪ್ಪು ಎಂದು ತೋರಿಬರುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಕಾರಣರು ’ ಎಂದು ಸಾಧಿಸುವ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಬಳಗವೊಂದು ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ....(ಸುದ್ದಿ)... ಇದೂ ಕೂಡ, ಚಾಣಕ್ಯನ ತಂತ್ರವೇ ಇರಬೇಕು.

★ ★ ★ ★

“ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಜಾಗವಿಲ್ಲ ” ಎಂಬ ಕೂಗು ಏಳುತ್ತಲೂ, ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆ ಸಿಗದ ಬಡಪಾಯಿಗಳು ಗೋಡೆಯನ್ನು ಒಡೆದು ಒಳನುಗ್ಗಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರಂತೆ—!

★ ★ ★ ★

“ ಅರವತ್ತಕ್ಕೆ ಅರಳು ಮರುಳು ” ಅಂತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅರವತ್ತಕ್ಕೆ ಸಸ್ತಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟಪೂರ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರಲ್ಲಾ !

★ ★ ★ ★

“ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ವ್ರಧಮ ಸೋಪಾನ ” (ಭಾಷಣ)... .. ಅದಕ್ಕೇ ಇರಬೇಕು, ತಮಿಳರೂ ತೆಲುಗರೂ ಅದನ್ನು ನಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

★ ★ ★ ★

ಜಾವಾದಿಂದ ಡಚ್ ಆಧಿಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಇಂಡ್ಯಾದ ಹಲವು ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿಯ ಇಂಡೋನೀಸಿಯನ್ ಚಳುವಳಿಯನ್ನಡಗಿಸಲು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಹಿಂತಿರುಗುವುದು— ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಧಾರವಿಲ್ಲವಂತೆ.

★ ★ ★ ★

ರೈಲ್ವೆ ಕೆಲಸಗಾರರ ಮುಷ್ಕರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ, ಮೈಸೂರು ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಟೀಕೆಟೆಲ್ಲದೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ, ಒಬ್ಬರೂ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಎಂಬುದು ಅಭಿನಂದನೀಯ ಸಂಗತಿ.

★ ★ ★ ★

— ೦ —

ಕಲಿಯುಗ

ಕಲಿಯುಗದ ಮಹಿಮೆಯು ಕಾಣಬಂತಿಗ
ಜಾಣಾಕ್ಷ ಮೇಲ್ಗಿರಿಯ ಸಿರಿ ವೆಂಕಟೇಶಾ !
ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಬೀದಿ ನುಡಿ ಕೇಳುವರು
ಗುರುಹಿರಿಯರುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸಿ !
ಮೊರೆದ ತಾಯ್ತಂದೆಯರ ಮಾತುಗಳ ಮನ್ನಿಸದೆ
ಅವರ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಿಡಿದ ಹುಡುಗ ನೇನೆ !
ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಪೆಟ್ಟಿನೇ ಬಯಸುವರು
ಗಟ್ಟಿ ನೆಲದಿಂದವರು ಹಾರಿ ನೆಗೆದು
ಭಂಡರನೆ ಕೇಳುವರು ಜಾಣರನು ಕೇಳರು
ಉಂಡ ಮನೆಗೇ ಮತ್ತೆ ಉಣ ಬರುವರು
ಕೊಂಡಾಡಿ ಬೇಡಿದರೆ ಕೊಡರೆಂಬ ಕೋಪದಲಿ
ತಡೆಹಾಕಿ ಕೇಳುವರು ಗಡಿಬಿಡಿಂದ

ಸಾವಿರ ಲಾರಿ ಸರದಾರನಾದರೂ
ಮನೆ ಹೆಂಡತೀಗೆ ಸುಸ್ತಾದ.

ಬಾಲಾಗ್ರಹ

ನನಗೊಂದೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವ್ವಾ ! ದಿನಾಲೂ ಹೊರಡೋ ಹಾಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆದ್ದು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಹೊರಟೆದ್ದೆ ಸೈಕಲ್‌ಮೇಲೆ. ರಸ್ತೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪಿಲ್ಕುಗಳು- ೬- ೭ ವರ್ಷದವು, ಗೋಲಿ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದವು.

ಎಕ್ಸಲ್ ಕಾಜಾ	-	ಡಬ್ಬೈ ರಾಜಾ
ತೀನೈ ತಿರ್ಪು	-	ಚಾಲ್ಕೈ ಚಂಡೂ
ಪಾಂಚೇಸ್ ಪಂಡು	-	ಸೈಮನ್ ಡೋಲಿ
ಸಾತಲ್ ಘಾಟೇ	-	ಆಟಲ್ ಮಿಾಟಲ್
ನವ್ವಾ ನೇಲ	-	ದಸ್ತಾಂ ಗೇಲ
ಏಕ್ ಪಟೇಲ !	-	ಧೂ ! ಧಡೇಲ !

ವೇದ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ, ಈ ಪಲ್ಲವಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಾನೂ ದೂರದಿಂದಲೇ ಸೈಕಲ್ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದೆ—ಹುಡುಗಮನಸ್ಸು, ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಂದು ಬಿಡ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ—

ಸೈಕಲ್ ಗಂಟೆ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಇದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಹುಡುಗರೂ ಆಟ ಬಿಟ್ಟು ರಸ್ತೆ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು. ನಾನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸೈಕಲ್ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ.

‘ ಬಲಗಡೆ ಹೋಗ್ರಿ ’ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಕೂಗಿದ,

‘ ಎಲೋ, ರಸ್ತೇಲಿ ಎಡಗಡೆ ಹೋಗಬೇಕು ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರ್ತಾರೇನೋ ’ ಎಂದೆ.

‘ ಪೊಲೀಸಂತೆ — ನಾವೇ ಪೊಲೀಸ್ ಗೊತ್ತೊ ’ ಎಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪಿಲ್ಕು—

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಕುಳ್ಳ ಪಿಲ್ಕು— ‘ ಈ ಟೋಪಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ರಿ ’ ಎಂದು ಅವನ್ನೊಪ್ಪಿ ತೋರಿಸಿದ—

ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ— ಸಂತೋಷವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದೆ— ‘ ಜೈಹಿಂದ್— ಭರತ್ ಮಾತಾಕಿ ಜಯ್ ’ ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ. ನನ್ನ ಗಂಟಲು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ‘ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ.

‘ ಲೋ ! ಇವನು ನಮ್ಮವನೇ ಕಣೋ— ’

‘ ಹೊರಡಿ ! ಸಾರ್, ನೀವು ಎಲ್ಲಿಬೇಕಾದರೂ-ಹೊರಡಿ- ’

ನಾಲ್ಕು ಜನರೂ ‘ ನಮಸ್ತೆ ’ ಅಂದರು-

ನಾನೂ ಹೊರಟೆ.

ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಗಲಾಟೆಯೋ ಗಲಾಟೆ - ಜನವೋ ಜನ - ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಬೈಸಿಕಲ್ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ- ಇನ್ನೇನು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಾಣಸ್ತಾ ಇದೆ- ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮುಂದಿದ್ದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೇ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದರು- ನಾನೂ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೋಟಲಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದೆ.

ಪೊಲೀಸರ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್- ಗುಂಪು ಚದುರುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತವಾಯಿತು. ಹೋಟಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆ- ಪೊಲೀಸಿನವನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲು ಬಂದಾಗಿತ್ತು. ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ‘ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದೆಯಲ್ಲಾ ಏಕೆ ? ’ ಎಂದು. ‘ ಇವತ್ತು ಹರತಾಳ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಬಿಡಿ ’ ಎಂದ.

ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಹುಡುಗರು ಗೋಲಿ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದರಲ್ಲಾ ಆ ರಸ್ತೆಯೇ ಹೋಗ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಎರಡು ಮೈಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು, ರಸ್ತೆಲೆಲ್ಲಾ ತಗಡಿನ ಟೋಪಿಯೋರು ನಿಂತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ರಹದಾರಿ ಇಲ್ಲ ಅಂದರು. ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹತ್ತಿರದ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

‘ ಏನಪ್ಪಾ ಏನಾಯ್ತು ? ’ ಅಂದೆ-

ಹುಡುಗರ ಗಲಾಟೆ- ಹೆಚ್ಚಾಯ್ತಂತೆ. ಕಲ್ಲೆಸೆದರಂತೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ಗೋಲಿ ಬಾರು ಮಾಡಿದರಂತೆ. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಸತ್ತನಂತೆ.

‘ ಎಲ್ಲಿ ? ’ ಎಂದೆ.

ಗೋಲಿ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದರಲ್ಲಾ, ಆ ಸ್ಥಳದ ಗುರುತು ಹೇಳಿದರು-

ಕಡೆಗೂ ಗೋಲಿ ಆಟವೇ ಆಯ್ತು-

ಧುಂ ಧಡೇಲ. ಆಗೇ ಹೋಗಿತ್ತು.

—ಓ ಹೆನ್ರಿಯಂತೆ

ಕರ್ಪೂರ್ಯ

— ೦ —

ಎಲ್ಲೋ ಯಾವಾಗಲೋ ಓದಿದ ಹಾಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ— The curfew tolls the knell of parting day ಅಂತ. ಅಂದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಕರ್ಪೂರ್ಯ ಅಂತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲ 'ಬೆಳಗ್ಗೇನೇ' ಆಗಿಬಿಡ್ತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಎದ್ದೇ ಇರುಲ್ಲ — ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಸ್ವೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ತಿರುಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಊಟಮಾಡಿ ಮಲಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರ 'ಮುಖಾವಲಿ' ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಭಾನುವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ. ಆದೂ, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರೂ, ಅಥವಾ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಯಾರೂ ಬಂದು ಕಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ. ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರಜೀವನ ಗಡಿ ಯಾರದ ಚಕ್ರ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ — ಕೊಟ ಕೊಟ ಅಂತ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳಗಿನಿಂದಾ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ಅಂತ ಕರ್ಪೂರ್ಯ ಬಂತಲ್ಲಾ ! ಇವತ್ತು ಯಾರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು, ಇನ್ನೂರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಿ ! ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಎದ್ದು, ವಿರಾಮವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ತಿಂದು, ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆ. ಚಿಕ್ಕವ ರಿಬ್ಬರು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು 'ಅಪ್ಪಾ ! ಅಪ್ಪಾ ! ಯಾಕೆ ಜ್ವರವೇನಪ್ಪ ? ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ' ಎಂದರು. ರಜದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಿಂದ ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದ ಹಾಗೇ ಆಗಿತ್ತು, "ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ, ಇವತ್ತು 'ಕರ್ಪೂರ್ಯ' ಯಾರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗ ಬಾರದು, ಮನೇಲೇ ಇರಬೇಕು ಅದಕ್ಕೇ ಮನೇಲಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಕತೆ ಹೇಳಪ್ಪಾ ಎಂದುವು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ತನಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲ ಗಾರರಿಗೂ ಕಟ್ಟು ಕತೆ ಹೇಳುವ ನಾನು, ಈ ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳಿದರೆ ಬೇಡ ಎನ್ನೋದೆ. ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕತೆ ಏನು ಹೇಳಲಿ ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಒಂದಾದರೂ ಕತೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಿ, ಮಕ್ಕಳೆದುರಿಗೆ ಮಾನ ಹೋಗುತ್ತಲ್ಲಾ ಎಂದು 'ಇಸಾಪ್ಸ್ ಫೇಬಲ್ಸ್' ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕತೇನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳೋಣ ಎಂದು. ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡೀನ, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟೆ— ಹಾಳೆ ತೆಗೆದರೆ 'ಕೆನ್ಯಾಟಾ' ದೊರೆಯ ಕತೆ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಿದೆ.

'ಕೆನ್ಯಾಟಾ' 'ಕೆನ್ಯಾಟಾ' ಎಂದೊಬ್ಬ ದೊರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ. ಅವನದು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಪರಿವಾರ ಸೈನ್ಯ ವಂದಿ

ಮಾಗಧರು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದರು. ಆ ರಾಜ್ಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದ್ರ ವಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ವಾಕಿಂಗ್ಗೆ ಅಂತ ದೊರೆ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಸಮುದ್ರತೀರಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಸಮುದ್ರ ದಡದಲ್ಲಿ ಮರಳಮೇಲೆ ರಾಜಾಸನ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹವಾ ಸೇವಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮುದ್ರದ ಉಬ್ಬರ ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು. ಅಲೆಗಳಮೇಲೆ ಅಲೆಗಳು ರಾಜಾಸನದ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರ ತೊಡಗಿದುವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಂತುರು ಹನಿಗಳು ದೊರೆಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಗುಲಿದುವು. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ತೆರೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಲೆಗಳ ಅಬ್ಬರವೂ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳಿ ಬಂತು. ದೊರೆಯು ಹೇಳಿದ, “ಓಹೋ! ಅಲೆಗಳು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಕಾಲತನಕ ಬರುತ್ತವೆ. ಮರಳು ನೆಂದರೆ, ರಾಜಾಸನವು ಸುಖವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಥಂಡಿಯಾಗುತ್ತೆ- ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಹವಾಸೇವನೆ ಸಾಕು ” ಎಂದು.

ಆದರೆ ಪರಿವಾರದವರು ‘ಉಂಟೆ! ಮಹಾಪ್ರಭೋ ನೀವೊಂದು ಹುಕುಂ ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಎಂಥಾ ಸಮುದ್ರವಾಗಲಿ ತನ್ನ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿನತನಕ ಬಂದಿವೆ’ ಎಂದು.

ದೊರೆ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ- ‘ಎಲೈ ಸಮುದ್ರವೇ-ನನ್ನ ಕಾಲಿಂದ ಹತ್ತು ಗಜ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಅಲೆಗಳು ಬಾರಿದಂತೆ ನೋಡಿಕೋ’ ಎಂದು.

ಹತ್ತು ನಿಮಿಷವಾಯ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲೆಗಳು ಹತ್ತು ಗಜದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂತು-ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿರ ಬಂತು- ಐದು ಗಜಕ್ಕೆ ಬಂತು- ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿರ ಬಂತು ಎರಡು ಗಜದ ಹತ್ತಿರ ಬಂತು- ಮರಳು ನೆನೆಯಿತು, ಕುರ್ಜಿಯ ಮುಂಗಾಲೆರಡೂ ಕುಸಿದುವು. ಇನ್ನೇನು ದೊರೆಯೇ ಕುಕ್ಕರಿಸಬೇಕು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ-

ದೊರೆಯು ಎದ್ದುನಿಂತ. ವಂದಿಮಾಗಧರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ “ ಎಲೈ ವಂದಿಮಾಗಧರೇ-ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹುಕುಂ ಕೊಟ್ಟೆ ಎಂದು ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು, ಹಾಗಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಲೋಸುಗ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ--ಸ್ವತಂತ್ರದ ಸವಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಸಮುದ್ರರಾಜನು ತನ್ನ ಅಲೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ತಂಪಾದ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ. ಅಲೆಗಳೂ ನಾಟ್ಯವಾಡುತ್ತ ದಡವನ್ನವ್ವುತ್ತಾ, ಆಡುತ್ತಿರುವವು. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಕ್ಷಣ ಅವುಗಳು ತಮ್ಮ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಸುಳ್ಳನ್ನು ನೀವಂದಿರಿ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿವು ಉಂಟಾದರೆ ಸಾಕು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮರಳಿ ಅರಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದ.

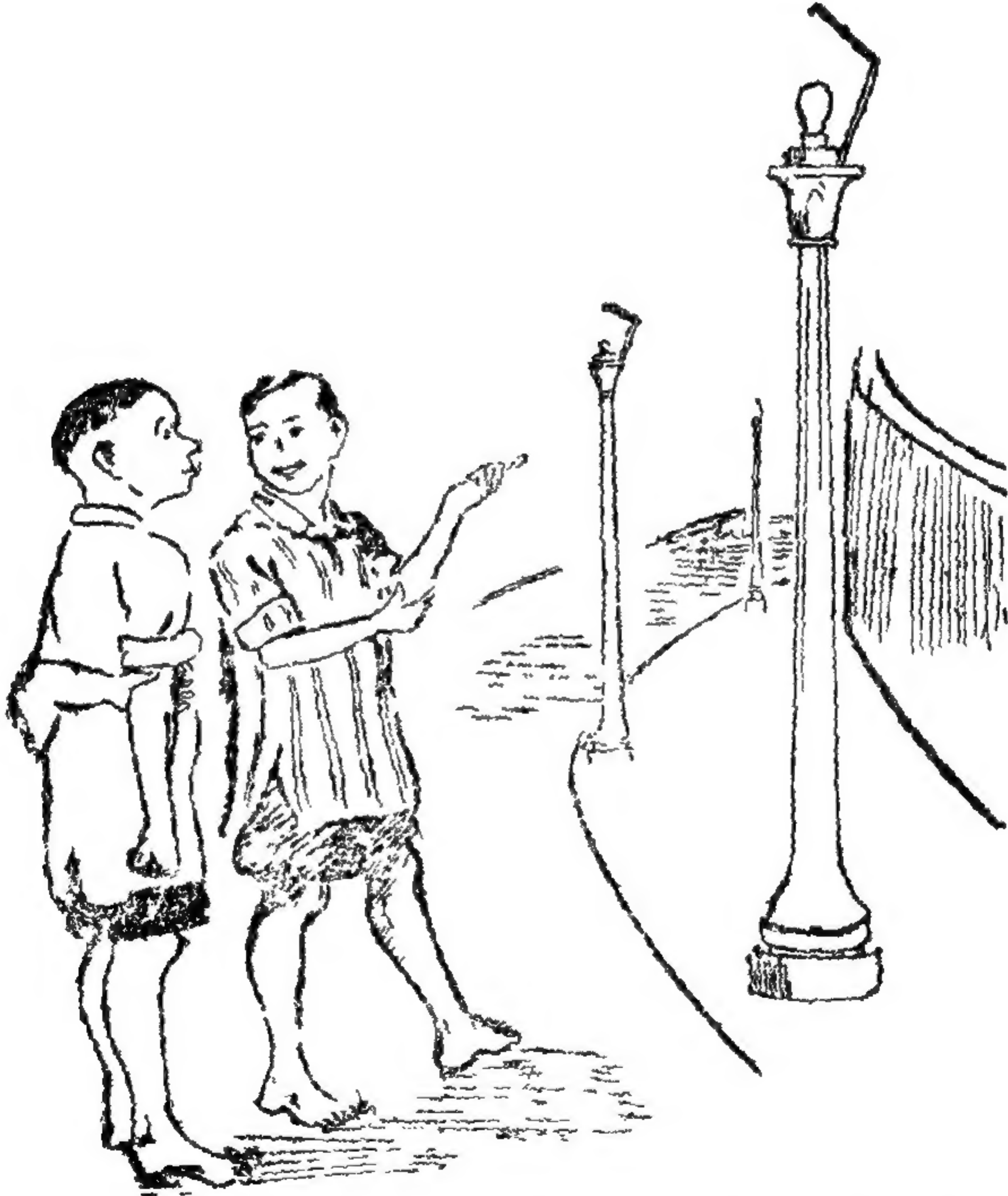
ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ ಕೆನ್ಯಾಟ್ ದೊರೆಯು ಆಚಂದ್ರಾ ಕರ್ವಾಗಿ ಹೆಸರಾಂತವನಾದ. ಆ ವಂದಿಮಾಗಧರು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋದವರು, ಹೇಳಿ ಹೆಸರಿಲ್ಲದವರಾದರು.

“ಕತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲೇ ! ನೀವೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಇಸಾವ್ವಾನ ಕತೆ ಓದ ಬೇಕು ” ಎಂದೆ.

‘ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಕತೆ ಅಪ್ಪಾ ! ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಕರ್ಪೂರ್ಯ ಬರಲಿ, ನೀನು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಕತೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಆದರೆ ಕರ್ಪೂರ್ಯ ಕತೆ ಹೇಳಬೇಕಪ್ಪಾ ನಾಳೆ ’ ಎಂದ ಪುಟ್ಟು.

‘ ಇದೂ ಅದೇ ಕಣೋ ’ ಎಂದೆ.

... ಯೋಸಫ.

ಇದೆಲ್ಲಾ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕಡೆ—ಹೊಸ ರಿಕ್ಯುಟಾಗಳ ಕೈಲಿ ಕೋವಿ ಕೊಟ್ಟ ದಾರಂತೆ—ಅದಕ್ಕೇ ಗ್ಲೋಬುಗಳು ತೆಗೆದಿರೋದು—

ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಪಾಪಯ್ಯ

(1 : ಪುಂಗನೂರು ಪಾಪಯ್ಯನ ಪಾತಾಳ ಪ್ರವೇಶ.)

“ ಹಲೋ ...ರೀ !.... ...ಮಿಸ್ಟರ್ . ನಿಮ್ಮನ್ನೇ... .. ”

“ ಯಾರ್ ? ನನ್ನೇ... .. ? ”

“ ಹೌದು, ಸ್ವಲ್ಪನಿಲ್ಲಿ. ನೀವು ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಸಬರಾಗಿರೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಲ್ಲ..... .ವಿಚಾರಿಸೋಣ ಅಂತ

“ ನಿಜ. ಈ ಜಾಗ ನನಗೆಷ್ಟು ಹೊಸದಾಗಿದೆಯೋ, ನಾನೂ ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಹೊಸಬನೇ. ಆದರೆ ತಾವು ಯಾರು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ”

“ ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಇರಲಿ. ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೇನು ಕೆಲಸ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳುಕೋ ಬಹುದೆ ?... ಹುಬ್ಬುಗಿಬ್ಬೆಲ್ಲ ಆಮೇಲೆ ಹಾರಿಸ್ತೀರಂತೆ, ನೆಟ್ಟಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ ಮೊದಲು. ”

“ .. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಪುಂಗನೂರ ಪಾಪಯ್ಯ ಅಂತ. ಕೊರವಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಬಾತ್ಮಿದಾರನಾಗಿ ಪಾತಾಳ ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇನೆ—ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯ ವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ. ”

“ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇರಲಿ. ನಿಮ್ಮ ಬಾತ್ಮಿ ಕಳಿಸುವಾಗ ನಂಬರುದಾರ್ಯ ಕೆವೀಗೆ ಏನಾದರೂ ಬಿದ್ದೀತು. ಹುಷಾರಾಗಿರಿ. ”

“ ನಂಬರುದಾರ್ಯ ! ? ”

“ ಅದೇ ನೀವು ಪೊಲೀಸರು, ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಗಳು ಅಂತೀರಲ್ಲ ಅವರುಗಳೆಲ್ಲ. ”

“ ಆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಳಗಾಗಿಯೇ ನಾನು ಈ ಪ್ರವಾಸಾನ ಕೈಕೊಂಡಿರೋದು, ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಅದಿರಲಿ ...ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ಆಗಲಿಲ್ಲ ? ”

“ ನನ್ನ ಕಾರ್ಡು, ವಿಳಾಸ. ಬಡವನಮೇಲೆ ದಯವಿರಲಿ, ಬರ್ರೇನೆ. ”

ಇದೇ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಮೇಲೆ ನನಗಾದ ಮೊದಲ ಪರಿಚಯ. ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಮಸಕು ಬೆಳಕಿನ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಒಂದು ಓಣಿ. ಎದುರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದರೆ ಓರೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿದ ಆ

ಮನುಷ್ಯ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಒಂದು ಸೊಟ್ಟು ಸೊಟ್ಟಿನೆಯ ಸಂದಿಗೆ ತಿರುಗಿದ. ಯಾರನ್ನೂ ಕಂಡು ಕೇಳದ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಏನನ್ನ ತಾನೇ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ

“ ಕ್ಷಮಿಸಿ. ತಾವು ಹೋಗುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನಾನು ಬರಬಹುದೇ, ಈಗ ? ”
ಅಂದೆ ...

ಅವನು ಒಂದುಕ್ಷಣ ಹಿಂತೆಗೆದ. ಕೈ ಬಿಚ್ಚಿಗಾದಮೇಲೆ “ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಬನ್ನಿ. ಹಾಳಾಗಿದ್ದರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದುದಿನ ನೀವು ನೋಡೋ ಜಾಗವೇ ಅದು ”
ಅಂದ.

ಅಕ್ಕಿ ಕಲ್ಲಿನ ಪೇಟೆಗಂತೆ ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದು. ಆ ಪೇಟೆಗೆ ಯಾಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೋಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ ಅವನೇ ವಿವರಿಸಿದ.

“ ಅಕ್ಕಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮಂಡಿ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಮಂಡಿ ಅಂದರೆ ಬರೀ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿಗೆ ಬೆರಸುವ ಕಲ್ಲು ತಯಾರಾಗುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೂ ಅಲ್ಲೇ. ನಾನು ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನೌಕರ. ”

“ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೇ ? ” ಅಂದೆ ಕಣ್ಣು ಪಿಳಕಿಸ್ತಾ ನಾನು....

“ ನೀವು ಊಟಮಾಡುವ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮತೆ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಹೊಳಪು, ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಆಕಾರ, ಅಳತೆ. ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ? ಅವುಗಳನ್ನು ಸೈಜುವಾರು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಬೆರಕೆ ಮಾಡಬೇಕೋ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಲಿಷ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆ. ಮಂಡಿಯ ವರ್ತಕರೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸಹಕಾರಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಕಲ್ಲಿನ ರೇಟು, ಸಣ್ಣ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮವಾಗಿರುತ್ತೆ ”

“ ಕ್ಷಮಿಸಿ, ನೀವೇ ಅಂದಹಾಗೆ, ನಾನೀಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಸಬ. ನೀವು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ಬೇಗ ನನ್ನ ತಲೆಗೆರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬಹುದಾದರೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ”

“ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ”

“ ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಅನ್ನದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಳು ಪಲ್ಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಅಂತ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಬೆರಸಿದ್ದು ಅನ್ನ ಬಹುದೇ ? ”

“ ರೈಟ್. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ದಬ್ಬಣಸಾಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿಗೆ ಹದಿನೇಳು ಸೇರು ನೊರಜುಕಲ್ಲು, ಮೂರು ಸೇರು ಮರಳು, ಮೂರು ಸೇರು ಕಸಕಡ್ಡಿ..... ”

“ ತಡೀರಿ. ಕಸಕಡ್ಡೀಗೂ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆಯೇ ? ”

“ ಮತ್ತೆ !!! ? ಅಲ್ಲೇ, ಮೈರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತೆ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದಿರಾ ಅವೆಲ್ಲ ? ಹೊ ಹೊ ಹೊ ಹೊ ಹೊ...ಹೊ ಹೊ . .. ! ”

ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಹಾಸ್ಯದ ಚಟಾಕಿ. ನಗು ತಡೆಯ ಲಾರದೆ ಉಕ್ಕಿ ಅವನು ಹೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದು ಉರುಳಿದ. ಚೇತರಿಸಿ ಕೊಂಡೆದ್ದು ಹೇಳಿದ . . .

“ ಅಕ್ಕಿಕಲ್ಲು ಸೇಟೇಲೇ ಅದೂ ತಯಾರಾಗುತ್ತೆನಾ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಳತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಪಲ್ಲ ಅಕ್ಕೀಲಾ ಇರುತ್ತೆ. ”

“ ಇವನ್ನ ನೀವೇ ಬೆರಸಬೇಕೋ, ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಿ ವರ್ತಕರು ಬೆರಸಿಕೋ ಬೇಕೋ ? ”

“ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಸರಿಯೇ. ಮೂಟೆಗಳನ್ನ ರವಾನಿಸಿದರೆ ನಾವೇ ಬೆರಸಿ, ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋದು. ಹಾಗೂ, ನಮ್ಮ ಇಪತ್ನೂರು ಸೇರಿನ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರೂ ಇದಾರೆ ಜಿಪುಣರು; ಕೂಲಿ ಉಳಿಯಲಿ ಅನ್ನುವವರು ! ”

“ ಸರಿ. ಇವಕ್ಕೆ ರೇಟು ಹ್ಯಾಗೆ ? ”

“ ರೇಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಲೂ ಇರುತ್ತೆ. ಈಗ ದಬ್ಬಣಸಾಲೆಯ ಬಿರಿಕೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ವರೆಗೆ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಇದ್ದದ್ದು, ಇವತ್ತು ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹದಿನೇಳುಸೇರು ಇವತ್ತಿನ ರೇಟು. ”

ನನ್ನ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಗಂಟೆ ಎಂಟೂವರೆ ಆಗಿತ್ತು. ಕತ್ತಲೆ ಮೂಡಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿಕಾಣುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

“ ಕತ್ತಲೆ ಆಗ್ಲೋಯಿತಲ್ಲ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರಾಗುತ್ತೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ವನ್ನ ” ಅಂದೆ.

ಮತ್ತೆ ಆ ಪಾತಾಳವಾಸಿ ಘೊಳ್ಳೆಂದು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದ.

“ ಅಲ್ಲೇ ! ಇಲ್ಲಿಯ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಅವರ್ಸ್ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತರಿಂದ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಮೂರರವರೆಗೆ. ಜ್ಞಾಪಕ ಇರಲಿ. ಅಂತೂ ಒಳ್ಳೆ ಬಾತ್ಮೀದಾರರು ನೀವು.... ಹೊ ಹೊ ಹೊ ಹೊ ”

ಅವನ ಹುಚ್ಚು ನಗೆ ಅಲೆಯಲೆಯಾಗಿ ಏಳುತ್ತ ಆ ಓಣಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಮರುಧ್ವನಿಕೊಟ್ಟಿತು.

— ಪುಂಗನೂರು ಪಾಪಯ್ಯ.

ಹೇಳಿ ಬರೆಸಿದರು

ಕಾಲು ಮೇಜಿನಮೇಲಿತ್ತು, ತಲೆ ಕುರ್ಚಿಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಎಡಕ್ಕೆ ಒರಗಿತ್ತು. ಹಾಕಿದ್ದ ಸಿಂಬೆ ಅರ್ಧ ಹಣೆ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಎಡಗೈ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬೆಳೆದ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಎಳೆದು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬಲಗೈ, ಹಿಡಿದ ಬಿದಿರು ಬೆತ್ತವನ್ನು ಕುರ್ಚಿಯ ಕೈಯನ್ನು ದಾಟಿಸಿ ನೆಲವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಎಡಗೈ ಎಡಕಸೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಜ್ಞಾನ ಚೂರ್ಣದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯಿತು. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಡಗಿ ಮೇಜನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿತು. ಬಲಗೈ ಟವ್ ಟವ್ ಎಂದು ಡಬ್ಬಿಯ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಬಡಿದು, ಉಸಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಒಂದು ಚಿಟಗಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಘಾಟನಾರು ವುದರೊಳಗೆ ಹಿತವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಬಲಗೈಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಿದಿರು ಬೆತ್ತದಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಫಳೀರ್ ಎಂದು ಮೇಜನ್ನು ಹೊಡೆದರು. ಸಂತೆ ಯಂತೆ ಹುಯ್‌ಲೋ ಹುಯ್‌ಲಾಗಿದ್ದ ತರಗತಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿತು.

“ ಏನೋ ಲೋ ಈಗ.....? ”

“ ಉಕ್ತಲೇಖನ ಸಾರ್..... ”

ಮತ್ತೆ ಕಾಲು ಮೇಜನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿ, ತಲೆವಾಲಿ, ಕಣ್ಣು ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿತು. ಬಾಯಿ ಯಾವುದೋ ಹಳೆಯ ಚಪಲವನ್ನು ನೆನೆದು ಎರಡು ಸಲ ಚಪ್ಪರಿಸಿತು. ಮತ್ತೆ ಎಡಗೈ ಗಡ್ಡ ಕೀಳತೊಡಗಿತು. ಮೂಗಿನಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವಾಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕೂತಲ್ಲಿಂದಲೇ “ಬರ್ರೊಕ್ಕೊ ಲೇ....” ಎಂದು ಕೂಗಿದರು ಆ ಮಾಸ್ತರು.

ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಾ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಎದುರುಬದರಾಗಿ ನಿಂತರು. ಮಾಸ್ತರು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು ;—

“ ತೇಲೇಂಗೊಳಲು ”

“ ಚಿತ್ರಾನ್ನ ಚೆನ್ನ ”

“ ಗೋಡಂಬಿ ಭರ್ಪಿ ”

“ ಧಂರೋಟ್ ಪ್ಲೇಟ್ಸ್ ”

“ ಕೋಡ್ಬಳಿ ಬೇಕ್.....ಬೇಕ್ ”

“ ಬೆಣ್ಣೆಕಾಯ್ಸಿದ ತುಪ್ಪ ”

“ ಬಿಸಿಬೇಳೆ ಭಾತ್ ”
 “ ವರಮಾನ್ನ ಪ್ರಿಯ ”
 “ ಗೊಜ್ಜವಲಕ್ಕಿ ”
 “ ಹಫ್ಫ ಸೊಂಡಿಗೆ ಹಾಕ್ ”
 “ ಜಹಂಗೀರ್....ಜಹಂಗೀರ್ ”
 “ ಏನೊಂದು ಸೊಗಸಿತ್ತು ”
 “ ಕೈಹಿಡಿದ ಕಣ್ಣಣೆ... ಆಯ್ತೇನೋ... ಹೂಂ ಬರೀರಿ
 ಕೈಹಿಡಿದ ಕಣ್ಣಣೆ ”
 “ ದಿವಾವಳಿ ಅಳಿಯ ”
 “ ಅನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್ಡ್ ”
 “ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಆ ಗೊಜ್ಜವಲಕ್ಕಿ ”
 “ ಮಾಸ್ತು ಕೆಲ್ಸ ಖಾಲಿ ”
 “ ವಾನರನೇನೆ ”
 “ ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟು ಶುಂಠಿ ”
 “ ಆಪದ್ಬಾಂಧವ ”
 “ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೀರೆ ಬೋಂಡಾ ”
 “ ಕಾಷ್ಠವ್ಯಸನ ”
 “ ರೇಷ್ ಕಾರ್ಡ್ ”
 “ ಹುಣ್ಸೇ ತೊಕ್ಕು ”
 “ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲೂಮು ತುಟ್ಟಿ ”
 “ ಕೈಬೆಚ್ಚೆ ಮಾಡು ”
 “ ಪುತ್ರೋತ್ಸವ .. ಬೇಡಕಣ್ಣೋ ಅದನ್ನ ಹೊಡೆದು
 ಹಾಕಿ ...ಪುತ್ರಿಯೋತ್ಸವ . ಬರೀರೋ . ಪುತ್ರಿ ”
 “ ಆರೋಗ್ಯ ಶೂನ್ಯ ”
 “ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಿಲ್ಲು ”
 “ ಕಣ್ ಕಣ್ ಬಿಡು ”
 “ ಹಲ್ಲುಗಿರಿ ”
 “ ದೇವರ ಸ್ತೋತ್ರ ”
 “ ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲು”
 “ ಕದರುಕಡ್ಡಿ.....”
 “ ಕಿಳ್ಳೆ ಕ್ಯಾತ ”
 “ಸಾರ್ ಎರಡೂ ಕಡೆ ತುಂಬೊಯ್ತು ಸಾರ್ ”

“ ಅಳಿಸಿ ಬರಿರೊ ಮತ್ತೆ....ಚೌಲ ಚೌಲ . ”

“ ವರ್ಗಾ ವರ್ಗಿ ”

“ ತಾಪತ್ರಯಂಗಾರ್ ”

“ ಮಂಗಳಸೂತ್ರ ಫನ ”

“ ಓ ! ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ! ಯಾಕೋ ಸುಮ್ಮೆ ನಿಂತಿದ್ದಿಯಾ
ಬರಿಯಯ್ಯಾ .. . ಗುರುದೇವೋಗಯ ”

“ ಅಸ್ತಿ ಪಂಜರ ”

“ ಗಾಳಿಗೋವುರ ”

“ ಜಠರಜಠರ.... ..ಜಠರ ”

“ ನಾರ್ ಬೆಲ್ ಹೊಡೀತು ಸಾರ್ ” ಎಂದು ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಉತ್ತರೇಖನ
ದಲ್ಲಿ ವೈಮರೆತ ಮಾಸ್ತರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ. ಹೌಹಾರಿ ಮಾಸ್ತರು “ ಹೋಗ್ರೊ
ಹೋ ಹೋಗ್ರೊ ” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾನಚೂರ್ಣ ಮೂಗಿಗೇರಿಸಿ ಬೆತ್ತದಿಂದ
ಕಾಲು ಟಪಟಪನೆ ಬಡಿಯುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಹಾಗೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತೇ
ಯಿದ್ದರು.

ನಾನೊಬ್ಬ ಪೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರು. ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರಗಳ ಅರಿ
ವಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಪಾಠಕ್ರಮವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ನನ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಹಾಗೇ
ತೊಂಡೇಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾಕಂಡ ದೃಶ್ಯ
ವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬರೆದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮಾಸ್ತರನ್ನು ದೇವರೇ
ಕಾನಾಡಬೇಕು.

— ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

— ೦ —

ರೈಲ್ವೆಯವರ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಸಂಪು ನೋಡಿ - ಸರಪರಾಜು ಇಲಾಖೆಯವರೂ
ಸಂಪು ಕೂಡುತ್ತಾರಂತೆ—ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ ‘ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಡಿ ’—ಎಂದು.

ಶುಭ ಸೂಚನೆ

ರತ್ನಳ ಜೊತೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೊಗಳಿದ್ದೂ ಹೊಗಳಿದ್ದೇ ! ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರತ್ನಳ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗಾಗಬೇಡ ! ಕೂಡಲೇ ತಾನೂ ಆ ದಿನವೇ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಖಂಡಿತ ಮಾಡಿದಳು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಬಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ— “ ಭಾಮರಾಜ್ಯ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯಂತೆ— ಕಾವೇರಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳು ಅವಳ ಯಜಮಾನರು ಮೂರು ಸಲ ಹೋಗಿದ್ದರಂತೆ —” ಎಂದು ಪೀರಿಕೆ ಹಾಕಿದಳು.

ರಾಜ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮೊಸರನ್ನವನ್ನು ಅಗಿಯುತ್ತ—“ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡೋ ದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ; ದುಡ್ಡು ಹುಳಿತಾ ಇದೆ—”

“ ಇರಬಹುದು - - ಸೀತೆಗೂ ದುಡ್ಡು ಹುಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಏನು ? ಅವಳ ಗಂಡ ನಿಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನವನು ತಾನೇ ? ಅವನ ವರಮಾನ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇ - - - ? ಅವರು ಕೂಡ ನಿನ್ನೆ ಹೋಗಿದ್ದಂತೆ ! ”

“ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. ನಾವೂ ಒಂದು ದಿವ್ವ ಹೋದರಾಯಿತು. ನಾನೇನು ಬೇಡ ಅಂದೆನೆ ? ಬೇಕಾದ್ರೆ ನಾಳೆ ಹೋಗೋಣ ”

ನಾಳೆ - - - ! ರತ್ನ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದುದು ಅವಳಿಗೆ ಆಗಲೇ ಬೇಕು. ಉಪಾಯವಾಗಿ ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಅವಳು “ ನಾಳೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀ ಪೂಜೆ, - ನನಗೆ ಸಂಗೀತ ಹೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದು. ನಾಳೆ ನನಗೆ ಆಗುಲ್ಲ ; ಇವತ್ತೇ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು- - ” ಎಂದಳು.

“ ಇವತ್ತು ನಂಗೆ ಆಗುಲ್ಲ, ರತ್ನ. ಶೀನಪ್ಪ ನಾನು ಇಬ್ಬರೂ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗ್ಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾಳೆ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಏನು ಸೂರೆ ಹೋಗೋದು ? ” ರಾಜ ಹೇಳಿದ.

ಆದರೆ ರತ್ನ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಸೋಲನ್ನು ಒಪ್ಪುವಳೆ ? ರಾಜ ಕೈ ತೊಳೆಯಲು ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಟವಲನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ರಾಜ ಅವಳಿಗಿಂತ ಹುಷಾರಿ ! ಅವಳು ಬರುವ ಮೊದಲೆ ಕೈ ತೊಳೆದ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪರಾರಿಯಾಗಿದ್ದ. ರತ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನಗುತ್ತ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಎಲೆಗೆ ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚುತ್ತ ಇರುವಾಗಲೇ ರಾಜ ಅವಸರವಾಗಿ ಹೇಗೋ ಕೋಟು ತಗುಲಿಸಿ

ಕೊಂಡು ಟೋಪಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ—, “ ರತ್ನ - - -
ನನಗೆ ಅಡಿಕೆಲೆ ಬೇಡ ; ಹೊತ್ತಾಯ್ತು. ಗಡಿಯಾರ ನಿಂತೋಗಿದೆ. ಮುಂಜೆ
ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ” ಎಂದು, ಹೊರಟು ಹೋದ.

ರತ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೆಚ್ಚಾದಳು. ಅವಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯೋಚ್ಛೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕಡಿ
ದಂತಾಯಿತು. ಎಲೆಯನ್ನು ಎಡಗೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿ
ದಳು. ರಾಜ ಆಗಲೇ ಬೀದಿಯ ಕೊನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ್ದ. ರತ್ನ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ
ಕೊಂಡು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಗಡಿಯಾರ ನಿಂತೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಟಿಕ್ ಟಿಕ್
ಎಂದು ತಲೆದೂಗುತ್ತ ರತ್ನ ನ್ನು ಅಣಕಿಸಿತು ! ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತೂಕಾಲು—

ರತ್ನ ಹೇಗೋ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟಮಾಡಿದಳು. ಆ ದಿನ ಅವಳಿಗೆ
ಊಟ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಂದೂ ಒಬ್ಬಳೇ ಕೂತು ಊಟಮಾಡಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ.
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರೂ ಕೂರು
ವುದು ಪದ್ಧತಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ಬಡಿಸಿ ಅವಳು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನು
ಕೈ ತೊಳೆದು ಬಂದು ಅವಳಿಗೆ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂಥ ದಿವಸದ ಅವಾಂತರವಂತೂ
ಹೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಊಟ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಯುದ್ಧವೇ
ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ! ರಾಜ ಬಡಿಸುವಾಗ, ರಾತ್ರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೂ ಆಗಲೇ ಹಾಕಿ
ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ದಿನ ಆಟವಿಲ್ಲ ; ಜಗಳವಿಲ್ಲ ! ಊಟ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಕೆಲಸ
ಮಾಡಲೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಆ ದಿನ
ಹೋಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಪುನಃ ಖಂಡಿತ ಮಾಡಿದಳು. ಬೇಗ ಬೇಗ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ
ಮಾಡಿಟ್ಟು, ಅದೇ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿಗೆ ಅಡಿಗೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು -
ತಲೆ ಬಾಚಿ ಹೂ ಮುಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು.

ಏದೂವರೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ರಾಜ ರತ್ನಳ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರ
ಗಾದ. ಶೀನಪ್ಪನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ರತ್ನ ಮಾತಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೇಗೋ ಕಾಫಿ
ಕುಡಿದು ಅವನ ಸಂಗಡ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತು - - - ಹೂಂ - - - ಒಂದು
ದಿವಸವಾದರೂ ಗಂಡಸಿನ ಹಟ ಗೆಲ್ಲಬೇಡವೇ ?

ಆದರೆ, ಶೀನಪ್ಪ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೊಡನೆಯೋ ಹರಟೆಗೆ ನಿಂತ. ರಾಜನಿಗೆ
ವೇಚಾಟಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅವನು ಬರುವ ಮೊದಲೇ ರತ್ನಳ ಕೈಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಸಿಕ್ಕ
ಬೇಕಾಗಬಹುದೇನೋ ಎಂದುಕೊಂಡು ರೂಮಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರದೆ ಬಟ್ಟೆ ಬದ
ಲಾಯಿಸುವವನಂತೆ ಅಲ್ಲೇ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಶೀನಪ್ಪನನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಕಿಟಕಿಯನ್ನೇ
ನೋಡುತ್ತ ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ !

ಶೀನಪ್ಪ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರವೂ ರತ್ನಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ರಾಜ ಒಳಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಕಾಯದೆ ಬೇಗ ತಿಂಡಿ ಕಾಫಿ ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ತಂದು ಮುಂದಿಟ್ಟು “ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಬೇಗ ಬಂದಿದೀರಲ್ಲ; ಹೋಗೋಣವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಅವಳು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗಿನ ನೋಟ- ಅವಳ ದನಿಯ ಮಾಧುರ್ಯ - - - ಇದರ ಎದುರು ಅವನ ಹಟ ಆಗಲೇ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು !

“ ರತ್ನ - - - ಶೀನಪ್ಪ ಬಂದಿದಾನೆ. ಅವನಿಗೂ ಕಾಫಿ ಇದೆಯೇ ? ”

“ ನನ್ನ ಕಾಫಿ ಇದೆ; ಅದೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ- ನನಗೇನೂ ಬೇಡ - - - ”

“ ಬೇಡಾ - - - ಬೇಡಾ - - - - ಇದರಲ್ಲೇ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾಡ್ಕೋತೇವೆ. ನೀನು ಕುಡಿ ”

“ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ರತ್ನ ಕಾಫಿ ತಂದು ಇಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಸಡಗರವನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜನ ಮನಸ್ಸು ಉಯ್ಯಲಾಡಿತು. ಪಾಪ - - ಎಷ್ಟೋ ಆಸೆಯಾಗಿದಾಳೆ. ಇವತ್ತೇ ಹೋಗೋಣ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟು ಶೀನಪ್ಪನನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರಾಯಿತು. ಮದುವೆ ಮನೆಗೆ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನೇನೂ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಲಾರ ಎಂದುಕೊಂಡು—, “ ರತ್ನ - - - ನಿನ್ನ ಕರೀಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೆ—” ಎಂದ.

ರತ್ನ ಆಸೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣುರಳಿಸಿ—

“ ಹಾಗಾದ್ರೆ -.- ಹೋಗೋಣೇನು? ಅದಕ್ಕೇನು - - ಈಗಲೂ ಉಟ್ಟೊಂ ಡ್ರಾಯ್ತು - - - - ಇನ್ನೂ ಹೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ! ” ಎಂದಳು.

“ ಹೂ - - - ಉಟ್ಟೋ - - - ಶೀನಪ್ಪನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತಾಡಿಸಿ ತಲೆ ಸವರಿ ಕಳ್ಳಿಬಿಡ್ತೇನೆ - - - ! ”

ರತ್ನ ಕರೀಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಶೀನಪ್ಪ ಆಗತಾನೇ ಬಂದು ಕಾಫಿ ಕುಡೀತಿದ್ದ. ಹೊತ್ತು ಆರು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷವಾಗಿತ್ತು.

“ ರತ್ನ ನೀನು ಹೊರಡು; ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ನಿನ್ನ ನಡಿಗೆ ನಿದಾನ - - - ಸುಬ್ರಾಯನ ಕೆರೆ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೇಲಿ ಹೋಗ್ತಿರು. ನಾನೂ ಬೇಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬೇಗ ಬಂದುಬಿಡ್ತೇನೆ. ”

ರತ್ನ ಹೊರಟಳು. ಕತ್ತು ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದಳು. ಹಾಗೇ ಎರಡು ಬೀದಿ ದಾಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಆಗಲೂ ಅವನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ ! ನಡಿಗೆಯ ವೇಗ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದಳು. ಸುಮ್ಮನೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರು ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾರೆನ್ನಿಸಿತು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಹೊತ್ತೋ ಮಾರುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದರೂ, ಧಿಯೇಟರು ಸಿಕ್ಕೇ ಬಿಟ್ಟಿತು! ಆಗಲೂ ರಾಜನ ಪತ್ನಿ ಇಲ್ಲ! - - -

ರಾಜ ಗೆಲೆಯನನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ತೀನಪ್ಪ, ತನ್ನ ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಹೊರಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದ. ರಾಜ ಒಬ್ಬನೇ ಮುಂದಾದ. ರಸ್ತೆಯ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿದ. ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟುಬೇಗ ಹೋಗಿದಾಳೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಬೇಗ ಬೇಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ. ಅಲ್ಲೇ ರಸ್ತೆ ಕವಲೊಡೆಯುವುದು ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ತಾನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ರಾಜ ಲೆಪ್ಪಿ ಹಾಕಿದ್ದ, ಆದರೆ - - - ಈಗ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗೋದು? - - - ದೇವರ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಿ ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ. ರತ್ನ ಈ ಕಡೆಯೇ ಹೋಗಿರಬೇಕು - - - ಎಷ್ಟಾದರೂ ಗಂಡಹೆಂಡತಿ - - ! ದೂರದಲ್ಲಿರಲಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರಲಿ - - ಆಲೋಚನೆ ಒಂದೇ - - - ! ಅವನ ಊಹೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಲ್ಲ - - - ರಸ್ತೆಯ ಕೊನೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ - - - ದೂರದಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಸೆರಗು ಕಾಣಿಸಿತು. ರಾಜ ಇಮ್ಮಡಿಯ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆದ. ಎದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವರು ಬೆರಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ದಿಂದ ಅವನ ಕಡೆ ನೋಡಿದರು. ಆದರೂ, ತನ್ನ ಎಷ್ಟುಬೇಗ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿತುಬಿಟ್ಟದಾಳೆ! ಅವಳ ಜೊತೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದು ಕಾಲು ನೋವು ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು - - - ಅದಕ್ಕೇ ಅವಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದು - - - ಹೀಗೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರಡಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲಾ !

ತಟಕ್ಕನೆ ಕರೀಸೀರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಓಡಿದ. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ಬಲಗಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದಾಗ, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸೆರಗು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಏನು ನಾಚಿಗೆ ಕೇಡು! ಅಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ೃಸೂರಲ್ಲಿದ್ದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನ ದಾರಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಹುಂ - - - ಈ ಹೆಂಗಸರದ್ದೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚು - - - - ಈಕಡೆ ಯಾಕೆ ತಿರುಗಿದಳೋ - - - ? ಯಾರಾದರೂ ಗುರುತಿನವರು ಕೂಗಿದ ರೇನೋ - - - ಇರುತ್ತಲ್ಲಾ - - - ಓಹೋ ಯಾರೋ ಮಾತಾಡ್ತಿರೋ ಹಾಗಿದೆ - - ಆಯಿತು - - ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು ವೂತಿಗೆ ನಿಂತರ ಹೋಯ್ತು, ಗೊತ್ತಾಗೋ ದಿಲ್ಲಾ - - - ಹೊತ್ತು - - - ? ಹೌದು - - ! ರಾಜ ಗಡಿಯಾರ ನೋಡಿಕೊಂಡ. ಆರುಗಂಟೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ನಿಮಿಷ! ರೆಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾರಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನು ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ - - - ಚಿತ್ರ ಮೊದಲಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗಾದರೂ ಅಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯ - - - ! ಧು - - - ಇವತ್ತು ತೀನಪ್ಪನನ್ನು ಕರೆದದ್ದೇ ತಪ್ಪಾಯ್ತು! ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ

ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಯಾಗಿ ಚಿತ್ರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕೂತಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು !

ಇದೇನು ಬಂತು ? ರಾಜನ ಯೋಚನೆಯೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಲ ಚದರಿ ಹೋಯಿತು. ಕರೀಸೀರೆ, ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಒಂದು ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು.

ರಾಜನಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಸಿಟ್ಟುಬಂತು. ಮೊದಲು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹಟವೇನು ? ಈಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡವರ ಮನೆಗೆಲ್ಲಾ ನುಗ್ಗುವುದೇನು ? ಛಿ - - ಪಾಪ - - - ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟೊಂಡು ಹೋಗು ಎಂದರೇನೋ - - - ? ಇರುತ್ತಲ್ಲ - - - ಹೆಂಗಸರ - - - ಶಾಸ್ತ್ರ ! ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಂಡ ರಾಜ. ಆದರೆ, ತಾಳ್ಮೆಗೂ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲವೆ ? ಎಷ್ಟೊತ್ತು ಕಾಯುವುದು - - - ಕುಂಕುಮ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತು - - - ? ಒಂದು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ರಸ್ತೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಠಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೋಡಿದವರು ಪೋಕರಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲವೆ - - - ? ಛಿ - - - ಈಗಿನ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಗಂಡ ಎಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಭಯ ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ - - - ಕೊಂಚ ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ - - - ಗಂಡನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೋತಿಯಂತೆ ಕುಣಿಸುವುದೇ - - - ? - - - ಛಿ - - - ಛೇ - - - ?

ಗಸ್ತು ತಿರುಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ, ರಾಜ !

ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಕರೀಸೀರೇ ಉಟ್ಟು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೀಗ ನೋಡುತ್ತ ರತ್ನ ಅಲ್ಲೇ ಹಾಜರು ! ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನುಂಗಿಬಿಡುವಷ್ಟು ಕೋಪ. ರಾಜ ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಜೇಬಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಬೀಗದ ಕೈ ತೆಗೆದು ಬೀಗ ತೆಗೆದ. ರತ್ನ ನದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು. ಸರಬರನೆ ಓಡಾಡಿದಳು. ಕಳ್ಳನಂತೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ರಾಜ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ— “ ರತ್ನ - - - ” ಎಂದು ಕರೆದ. ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಗುಡುಗು, ಸಿಡಿಲು - - - ಮಿಂಚು - - - ಮಳೆ ಎಲ್ಲ ಮೊದಲಾಯಿತು. “ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ - - - ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಬೇಡ್ವೆಂದು ಹೇಳ್ಬಾರ್ದೇನೋ - - - ಮರ್ಯಾದಸ್ಥರ ಮನೆ ಹೆಂಗಸು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಸೀನೀಮಾ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನವೋ - - - ? ನೋಡೋರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಣ್ಣಾಗುತ್ತಿ ! ನನ್ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಕಳಿಸಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೋ - - - ಅಲೆಯುಕ್ಕೆ ? ” ರತ್ನ ಗುಡುಗಿದಳು.

ರಾಜ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಕರೀಸೀರೇನ ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋದ ಕತೆ ಹೇಳಿದ. ರತ್ನ ಅಳುವಿನಲ್ಲೇ ನಕ್ಕಳು

“ ಹೇಗೂ ಅಲ್ಲಿವರೆಗೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ - - - ನಾನು ಬರದಿದ್ದೆ ಏನಾಯ್ತು ? ಒಳಗೆ ಹೋಗಬಾರ್ದಾಗಿತ್ತೆ - - - ? ” ರಾಜ ಕೇಳಿದ.

“ ಹೇಗೆ ಹೋಗೋದು - - - ? ಕಾಸಿಲ್ಲದೆ ಒಳಗೆ ಬಿಡಲು ಅವನೇನು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮಗನೇ ? ನೀವು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಬರ್ತೀರೆಂದು ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡ ತಗೊಂಡು ಹೋಗಿಲ್ಲ - - - ”

“ ಅಯ್ಯೋ - - ಪಾಪವೇ - - - ಆಮೇಲೇನುಮಾಡ್ತೆ ? ”

“ ಮಾಡೋದೇನು - - ? ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಬಾಗಿಲು ಹತ್ರ ನಿಂತಿದ್ದೆ - - ನೀವು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರೋಕೆ ನಾಚಿಕೆ. ಎದುರ್ಗೇ ಒಂದು ಆಟದ ಸಾಮಾನಿನ ಅಂಗಡಿ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಾಡೋಳಂತೆ ಅದೂ ಇದೂ ನೋಡ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಕರ್ಚೀಫಿನ ಕೊನೇಲಿ ಎಂದೋ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಎರಡಾಣೆ ಇತ್ತು ; ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಗಿಲಿಕೆ ಕೊಂಡೊಂಡೆ - - - ! ”

“ ಗಿಲಿಕೇನೇ - - - ! ”

“ ಹು - - ಎರಡಾಣೆಗೆ ಇನ್ನೇನು ಬರುತ್ತೆ ? ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಟ ಮೊದಲಾಯಿತೇನೋ - - - ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದರು. ಹೋದದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲೆ - - - ಪೆಚ್ಚು ಮುಖ ಹಾಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದಾಯ್ತು - - - ”

“ ಎಲ್ಲೀ ಕೊಡು ನೋಡೋಣ ನಿಜವಾಗಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಲ್ದಲ್ಲಿ ಎರಡಾಣೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಅಗ್ಗವೆಂದೇ ಹೇಳ್ಬೇಕು. ನೀನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡಿರಬೇಕು - - - ಅಲ್ವೇ - - - ? ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡು - - ಶುಭ ಸೂಚನೆ - - - ! ”

—ಯಾಲಕ್ಕಿ.

ಗಾಂಧೀ ಮೈದಾನದ ಅಂಚಿನಲ್ಲೇ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ.

*

*

*

ಮನೆ ಬಾಗಿಲು ಭದ್ರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ—ಕಷ್ಟ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ—ನುಗ್ಗಿ ಲಾಠಿ ಛಾರ್ಜು

ಮಾಡಬಹುದು

ರೇಡಿಯೋ ರಾದ್ಧಾಂತ

ಹಟಹಿಡಿಯೋದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೆ ಬೇರೊಬ್ಬರಿಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೊನ್ನೆ ನಿರ್ಧರವಾಯಿತು, ನೋಡಿ—ಈಗ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನೆ, ‘ ರೇಡಿಯೋ ತೆಗೆಯಬಾರದೇನಣ್ಣಾ ’ ಎಂದು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಅವರು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗಟೆ ತನ್ನ ಶಬ್ದವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು ಎಂದಮೇಲೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಹಟವಾದಿಗಳೇ—ಅವರೇ ಗೆದ್ದರು.

ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವರು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ನಾನೇನೋ ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ರೇಡಿಯೋ ತೆಗೆಯಕೂಡದೆಂದಿದ್ದೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸುವ ಭಂಡತನವಿದ್ದುದರಿಂದ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ ಕುಂಯ್ ಗುಟ್ಟಿತಂತೆ——“ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನೂ ರೇಡಿಯೋ ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟಾಣ್ಣಾ. ನೀನು ಇನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ ” ಎಂದಳು ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ರತ್ನ. “ ಹೌದು ಕಣೇ! ಸುಮ್ಮನೇ ಬರುತ್ತೇ ರೇಡಿಯೋ ನೀವ್ವೇಳಿದೇಟೆಗೇ ತರೋಕೆ? ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿದೆ. “ ಈಗಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೇಳ್ತಿದೇವೆ. ನಿನ್ನ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೫ನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದು ಸಾಕಾಗ್ತಿತ್ತು ” ಅಂದ ಕಿಟ್ಟು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು Optional Mathematics Student. ಚಿಕ್ಕವಳು, ಸರೋಜಿ, “ ಬಿಡಣ್ಣಾ, ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ ಇಲ್ದಿದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಮನೇಗೇ ಅಗೌರವ. ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಈಗ ತರ್ಲಿಲ್ವೇ. ಹಣಗೇ ಒಂದು ತಂದಿಡೋ ”ಂತಂದಳು. “ ಸರಿ, ಸರಿ. ಅವನಿಗೆಲ್ಲೋ ಬಿಟ್ಟೇ ಬಂದಿರ್ಬೇಕು. ಇಲ್ಲಾ ಸುಮ್ಮನೆ Trial ಗೇಂತ ಒಂದೇಳೆಂಟು ರೇಡಿಯೋ ನೋಡ್ಬಿಟ್ಟು ವಾಪ್ಸುಮಾಡಬಹುದು ” ಎಂದು ದಬಾಯಿಸಲೆತ್ತಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ನನ್ನ ಪ್ಲಾನ್ ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. “ ಬಿಟ್ಟೇ ಯ್ಯಾರು ಕೊಡ್ತಾರೆ, ಅದೂ ‘ ಎರ್ ಮೆಕ್ ’ನ. ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ಕನ್ಸರ್ನ್ ಅದು ” ಅಂತ ಒದರಿದ ಕಿಟ್ಟು. “ ಏನೋ, ಹುಡುಗರು ಆಶೆಪಡ್ತಾರೆ. ತಂದ್ಬಿಡೀಂದ್ರೆ ” ಅಂತ ಅವಳೂ ಶೃತಿಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತಿಯ ಆಗ್ರಹ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮುಂಚೇನೇ ಸರ್ವಾದರಣೀಯವಾದ ರೇಡಿಯೋ ಕೊಳ್ಳಲು ಮನಸ್ಸಿತ್ತೆ.

“ ಯಾವ ರೇಡಿಯೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋದು? ” ಅಂತ ನಾನನ್ನು ತ್ಲೇ, “ ಎರ್ ಮೆಕ್ ” ಎಂದ ಕಿಟ್ಟು. “ ಫಿಲಿಪ್ಸ್ ” “ ಜೆನಿತ್ ” ಹೀಗೆಯೇ ಹಲವಾರು ಹೆಸರು

ಗಳು ಸೂಚಿತವಾದುವು. ಅವಳು ಮಾತ್ರ, “ಪಕ್ಕದ್ಮನೇಲೇ ಒಬ್ಬ ಏಜೆಂಟ್ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿ ಒಂದು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಸಿ” ಎಂದಳು. ಪಾಪ! ಅಷ್ಟೂ ಬೇಡವೇ ನೆರೆಹೊರೆಯೇ ಉಪಕಾರ. ಅರಶಿನ ಕುಂಕುಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಏಜೆಂಟಿನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ—“ನಮ್ಮಡುಗ ರೇಡಿಯೋ ಏಜೆಂಟಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನೀವೂ ಒಂದು ಆರ್ಟರ್ ಕೊಡಬಾರದೇ”ಂತ. ಅವಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ರತ್ನ ಅನುಮೋದಿಸಿ, “ಅದೇ ಸರಿ, ರೇಡಿಯೋ ಕೆಟ್ ಗಿಟ್ಟೋದ್ರೆ ತಟ್ಟನೆ ಕೂಗ್ತಾ ಕೈಹುದು ಪಕ್ಕದ್ಮನೇಗೇ”ಂತ ಅಂದಳು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆನೋ, ಗುರುತು ಕಂಡವನೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಮೂರನೇದೋ, ನಾಲ್ಕನೇ ಕೈ (Fourth hand) ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾಡುವುದೇನೂಂತ, ಅನ್ನಿಸಿತು. “ಯಾವಾಗಲೂ ಏಜೆಂಟ್ ಹತ್ತಿರವಿರೋದೇ ವಾಸಿ. ರೇಡಿಯೋಗೆ ಜ್ವರಾಬಂದ್ರೆ, ಏಜೆಂಟಿಗೆ ಬರೆ ಹಾಕಬಹುದೂ”ಂತ ಕಿಟ್ಟುನೂ ಅನ್ನುತ್ತೂ, ಮೂರು ಓಟು ಗಳಿಸಿದ ಠರಾವೇ ಪಾಸಾಗಿ ಏಜೆಂಟ್ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕರೆಸಿದೆವು.

ವೃತ್ತಾಂತವು ಏಜೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಈಚೆಗೆ. ಅವನಿಗೂ ಕಸಬು ಹೊಸದು. ಇದರಿಂದ ಹುರುಪು ಹೆಚ್ಚು—“ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಯೇ ಏಜೆಂಟು ರೇಡಿಯೋ ತಯಾರಿಕರ ಚೀಫ್ ಏಜೆಂಟು ಸಾರ್. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಯಾವ ರೇಡಿಯೋ ಕೊಂಡರೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲ ನಾನು ಪಕ್ಕದ್ಮನೇಲೇ ಇದ್ದೀನಿ”ಂತಂದ. ನಾನೂ, “ಸರಿಯೆ! ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ನಿಮಗೆ ವಹಿಸಿರೋದು” ಎಂದು ಬಿಟ್ಟೆ. ಅವನು, “ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ವಾಲ್ವಿನ ರೇಡಿಯೋ ಬೇಕು ಹೇಳಿ ಸರ್” ಎಂದ. “ಐದೋ, ಆರೋ ಇರಲಿ. ನಾನೂರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಳಗೇ”ಂತಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವನೂ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗೇ ರೇಡಿಯೋ ಬಂತು. ಹೆಸರು—“ಬುಷ್” ಅಂತ. ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಪುಟ್ಟಮಾನಾಕ್ಷಿ, ಬುಷ್ ಅಂದ್ರೆ ಪೊದೆ ಅಂತ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ವೃತ್ತಾಂತವು ಆಸರೆಟ್ ಮಾಡಿ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಕಿರಿಚಿಸಿ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಟ. ಮರುದಿನದಿಂದ ನಾನೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಅದರ ಕಿವಿ ಹಿಂಡಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಕಿವಿ ಕಿವುಡಾಗುವ ಹಾಗೆ “ಥಂ ಥಂ” ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ “ಬುಷ್, ಬುಷ್” ಕೇಳಿಸಿತು. ರತ್ನ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, “ಅದೇ ಜಾಹಿರಾತಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲೇ, ‘ಪಿಸುಮಾ ತಾಗಲಿ, ಬಿಸಿಮಾತಾಗಲಿ’ಂತ, ಹಾಗೇನೇವೆಯೇ ಈ ರೇಡಿಯೋ” ಅಂದಳು. ನಮಗೇಕೋ ಬೇಜಾರಾಯಿತು. ವೃತ್ತಾಂತವು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳೂ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ತಳ್ಳಿ ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ನಾವು ಆರೇಳು ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅವನಿಗೇ ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿದೆವು.

ಅವನಿಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ಬೇಸರವಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತೆ. ಬುಷ್ ಆದಮೇಲೆ “ ಬರ್ಡ್ ” ತಂದ. ಅದನ್ನೂ ಅವನ ಕಡೆಯೇ ಹಾರಿಸಿದೆವು. ಬರ್ಡ್ ಆದಮೇಲೆ, ‘ ಬರ್ಡನ್ ’ ಹೊರಿಸಿದ. ಎಂಟು ದಿನಗಳು ಹೊತ್ತು ಮೇಲೆ ಭಾರವಾಯ್ತೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದೆವು. ಅದೂ ಹೋದಮೇಲೆ, “ ಸೈಕ್ಲೋನ್ ” ತರಬೇಕೇ ಅವನು? ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, ಸೈಕ್ಲೋನಿನ ರಭಸಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ, ಅವನನ್ನು ಕೂಗಿದೆ—ಅವನಿಗೂ ಈ ವ್ಯಾಪಾರ ಬೇಜಾರಾಗಿ “ ಸಾರ್, ಎಲ್ಲಾ ರೇಡಿಯೋಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ. ನಾನು ನಿಮಗಾಗಿ ಹೊಸದನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ದಿವಸ ಪಳಗಬೇಕು ಪಳಗಿದ ಮೇಲೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ ಸಾರ್ ” ಎಂದು ಗುಡುಗಿದ. “ ಯಾರ್ಲಿ ಪಳಗಬೇಕು, ರೇಡಿಯೋನೋ, ಇಲ್ಲಾ ನಮ್ಮವೀನೋ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಕಿಟ್ಟು. ಆದರೆ ಅವನು ಗುಡುಗಿ ಹೊರಟುಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ, ಕಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದು ಕಿವಿಗೆ ತಾಕುವ ಮುಂಚೆ.

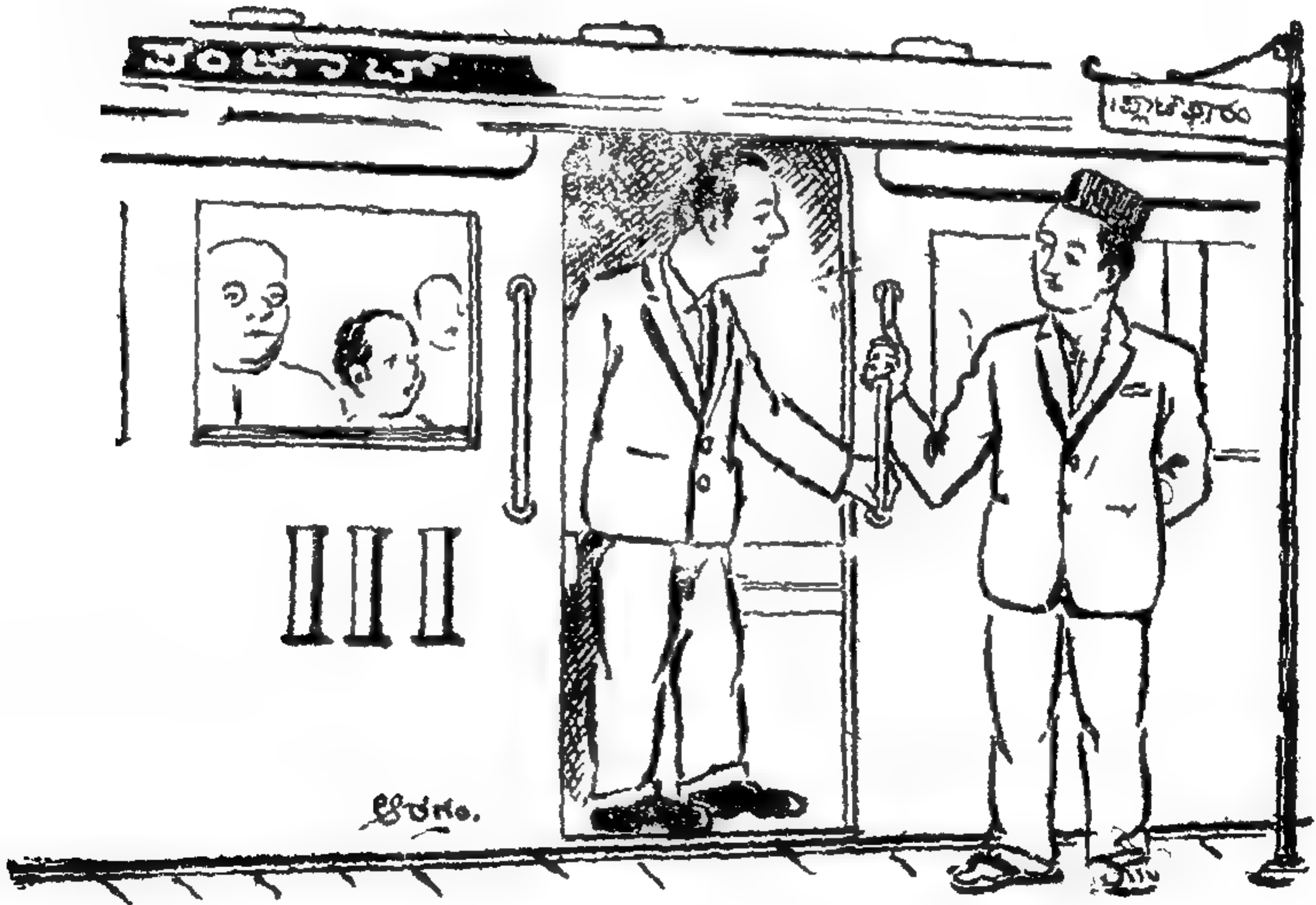
ಒಂದು ತಿಂಗಳು ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಪಳಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಸರವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿತು ಸೈಕ್ಲೋನ್. ತಡೆಯಲಾಗದೆ ವೃತ್ಯಂಜಯನನ್ನು ಪುನಃ ಕರೆದು “ ಇನ್ನೂ ನೂರು ಕೊಡ್ತೇನೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರೇಡಿಯೋ ತನ್ನಿ ” ಎಂದೆ. “ ಆಗಲಿ, ” ಎಂದು ಸೈಕ್ಲೋನ್ ಸಹಿತ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ. ಆದರೇನು? ಪುನಃ ಸಂಜೆಗೆ ಹಾಜರಾದ, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡು. ಅದರ ಹೆಸರು “ ಎರ್‌ಫೇರ್ ” (Air fair).

ಎರಡು ದಿನ ಏರುಪೇರಿಲ್ಲದೆ ರೇಡಿಯೋ ಶ್ರವಣವಾಯಿತು. ಮನೆಯವರು ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯುವ ಮುಂಚೆಯೇ, “ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾದ್ರೂ ಪರ್ವಾಗಿಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ” ಎಂದು ಬಿಟ್ಟಿ. ಮನೆಯವರೂ ಮೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ದಿನಗಳುರೂಳಿ ಏರುಪೇರಾಯಿತು Air fair. “ ಮದ್ರಾಸ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದ್ರೂ ಟ್ರಿಚಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳೊಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ” ಎಂದು ರತ್ನ ಹೇಳಿದಳು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಾಕಿ ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದ ವೃತ್ಯಂಜಯ, “ ಅದು ಬಹಳ ಫೀಬಲ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನೂ ” ಎಂದು ಬೊಂಕಿದ. “ ಅಯ್ಯೋ! ಫಿಲಿಪ್ಸ್ ಜಿನಿತ್ ರೇಡಿಯೋನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ನಬೇ ? ” ಎಂದು ಸರೋಜ ಬಾಯಿ ಬಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ, ಬಾಕೀನ್ನೂ ಬೇಡದೇ ಆತ ಬಂದಿಬಿಟ್ಟ.

ಸಂಜೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದೆ, ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಗೆ. ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತಾಗಿ, ಮೈಮುಚ್ಚಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಹೊದ್ದು ಕೂತಿದ್ದ ರೇಡಿಯೋ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂತು. “ ಯಾವನೋ ಹಾಳು ಏಜೆಂಟು ಗಂಟುಬಿದ್ದ. ಇದು ವರೆಗೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಮಾಡ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಸರಿಹೋಗಲಿಲ್ಲ ರೇಡಿ

ಯೋ"ಂತ ಅಂದ ಅಣ್ಣ. " ಇದು ಯಾವುದಯ್ಯಾ ರೇಡಿಯೋ ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು, " ಇದುವರೆಗೂ ' ಏರುಪೇರು ' ಅನ್ನೋದಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಜೇಂಜ್ ಮಾಡಿ ' ಸೈಕ್ಲೋನ್ ' ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಏಜೆಂಟು. ಅದರವ್ವ ಇದೂ"ಂತ ಅಂದ. " ಇದುವರೆಗೂ ನೀನು ತರಿಸಿದ್ದು ಯಾವ್ಯಾವ್ದು ? " ಎಂದು ತಿಳಿಯದವನಂತೆ ಕೇಳಿದೆ. " ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ, ರಾಜೂ ! ಬುಷ್. ಬರ್ಡ್, ಬರ್ಡನ್ " ಅಂತ ಅವನು ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ, " ಸರಿ ಕಣೋ, ಗೊತ್ತಾಯ್ತು - ನಿನ್ನ ಏಜೆಂಟು ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ನೇನೋ ? " ಎಂದೆ. " ಹೌದು " ಎಂದ. " ಹಾಗಾದ್ರೆ ಸರಿ. ನಿನ್ನ ' ಏರುಪೇರು ' ನಮ್ಮನೇಲ್ಕೂತಿದೆ ಮಡೀ ಉಟ್ಟೊಂಡೂ"ಂತಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ನಕ್ಕೆವು. ಈಗ ಇಬ್ಬರ ಮನೇಲೂ ರೇಡಿಯೋವಿಲ್ಲ.

—ಪಂಡಿತ್.

ಕಡೆಗೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಪಂಜಾಬಿಗೆ ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟೆ—

—ಅಲ್ಲದೆ ಏನಯ್ಯಾ - ಇಲ್ಲಿ ರೇಷ್ ಅಂಗಡಿ ಎದುರಿಗೆ ಕಾಯೋ ಬಡಲು ಪಂಜಾಬಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಣಬಿಡೋವೇ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಸಂಸು ಹೂಡಿದರೆ- ಸಂಸಾದನೆ

“ ಓಹೋ! ಏನು ಬನಪ್ಪ ! ಏನು ಬಂದಿದ್ದು. ತುಂಬಾ ದಿವಸ ಆಗಿತ್ತು ನಿನ್ನ ನೋಡಿ, ಆ ಸೈಕಲ್ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ— ಏನೋ ಸೈಕಲ್ ಅಂಗಡೀಲಿ ತುಂಬಾ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಯಿತು ಅಂತ ಇದ್ದೆಯಲ್ಲಾ ! ಈಗ ಏನುಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಹೇಗಿದ್ದಿ ? ” ಎಂದೆ, ಬನಪ್ಪ ನಮ್ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ.

“ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಅಂತ ಸೈಕಲ್ ತೋಗೊಂಡು ಹೋದೋರು ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಲುಕ್ಸಾನ್ ಆಗದೆ ಏನು ರಾಯರೇ ? ಅದಕ್ಕೇ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟು, ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕಂಡಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಡ್ರೈವರ್ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಏನೋ ದೇವರ ದಯ, ಈಗ ಒಂದು ಬಸ್ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ — ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ— ನಾಗಮಂಗಲದ ಮೇಲೆ ವೈಸೂರು ತನಕ, ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ನನ್ನ ಬಸ್ ಹೋಗುತ್ತಿ- ಏನೋ ಈ ಹದಿನೈದು ದಿವಸದಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಸೇರಿದೆ. ಈ ಮನೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿದೆ ಅಂತ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿತ್ತು ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ— ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಆಯ್ತು ರಾಯರೇ ? ”

“ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪ್ಪ ! ನೀನು ಮನೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಆದದ್ದು. ಈ ಮನೆಯವರು ಎದುರು ರಸ್ತೆ ಕೊನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಲ್ಲಾ ! ಆ ಅರಮನೆ ಹಾಗಿರುವ ಮನೆ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆ, ಅದೇ ಅವರದು. ಅದನ್ನೋ ಅಥವಾ ಈ ಮನೇನೋ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಾರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಕೇಳಾರಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೇಳಾರೆ. ತೋಗೊಳ್ಳೋದು ತೋಗೋತ ಅದನ್ನೇ ಕೊಂಡರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮನೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸ ಬಹುದು. ಬಾಡಿಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿ. ಮೂಲೆ ಸೈಟು ಎರಡು ಕಡೆ ರಸ್ತೆ ಇದೆ.

“ ಹೌದು ! ರಾಯರೇ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ ನನಗೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆ ಮನೇನೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವೆಲ್ಲಾ ಫಂಡಿಗೆ

ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಮನೇನೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀನಿ. ಇನ್ನೂ ದೇವರು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆ ಮನೇನೂ ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ ”

“ ಫಂಡು, ಯಾವ ಫಂಡಪ್ಪಾ ? ನೀನೇಕೆ ಅರ್ಧ ಕೊಡಬೇಕು. ಎನಾ ದರೂ ಕೋಮುವಾರು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೀಯಾ ? ”

“ ಇಲ್ಲಾ ರಾಯರೇ. ಈ ರೈಲಿನವರು ಸಂಪು ಹೂಡಿದರಲ್ಲಾ ಅವತ್ತಿಂದ ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಶುಕ್ರಮಾರ್ಕನ ದೆಸೆ, ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವರು, ಈಗ ಎರಡು ಮೈಲಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಖಾಯೆ ಲವಣಾಯೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಒಂದು ಟ್ರಿಪ್ಪಿಗೆ ಮೂರು ಹಸುರು ನೋಟು ಉಳಿಯುತ್ತೆ- ಇದಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಬಸ್‌ಮೇಲೆ. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ದಿನಾಗಲೂ ಒಂದು ಐದುನೂರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಆದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಫಂಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಬಸ್ಸಿನವರೂ, ಹೀಗೆ ಅರ್ಧ ಸಂಪಾದನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಫಂಡಿನಿಂದ ಸಂಪು ಹೂಡಿದ ರೈಲ್ವೆಯವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ಸಂಪು ಇದ್ದರೆ, ನಾನು ಬದುಕಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಆಗಲೇ ಒಡಕು ಶಬ್ದ ಹುಟ್ಟಿದೆ- ರೈಲ್ವೆಯವರಿಗೆ ಸಂಪು ಬೇಜಾರಾಯಿತು ಅಂತ - ದೇವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ನೋಡಬೇಕು ? ”

“ ರೈಲ್ವೆ ಸಂಪು ನಿಲ್ಲುಲ್ಲ ಅಂತಾರಲ್ಲಾ. ನೀನೇನು ಹೀಗಂತಿ ಬನಪ್ಪ ! ಅಲ್ಲದೆ ನೀವೇ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಬೇಕಾದರೂ ಸಂಪು ಹೂಡ ಬಹುದಲ್ಲಾ ! ”

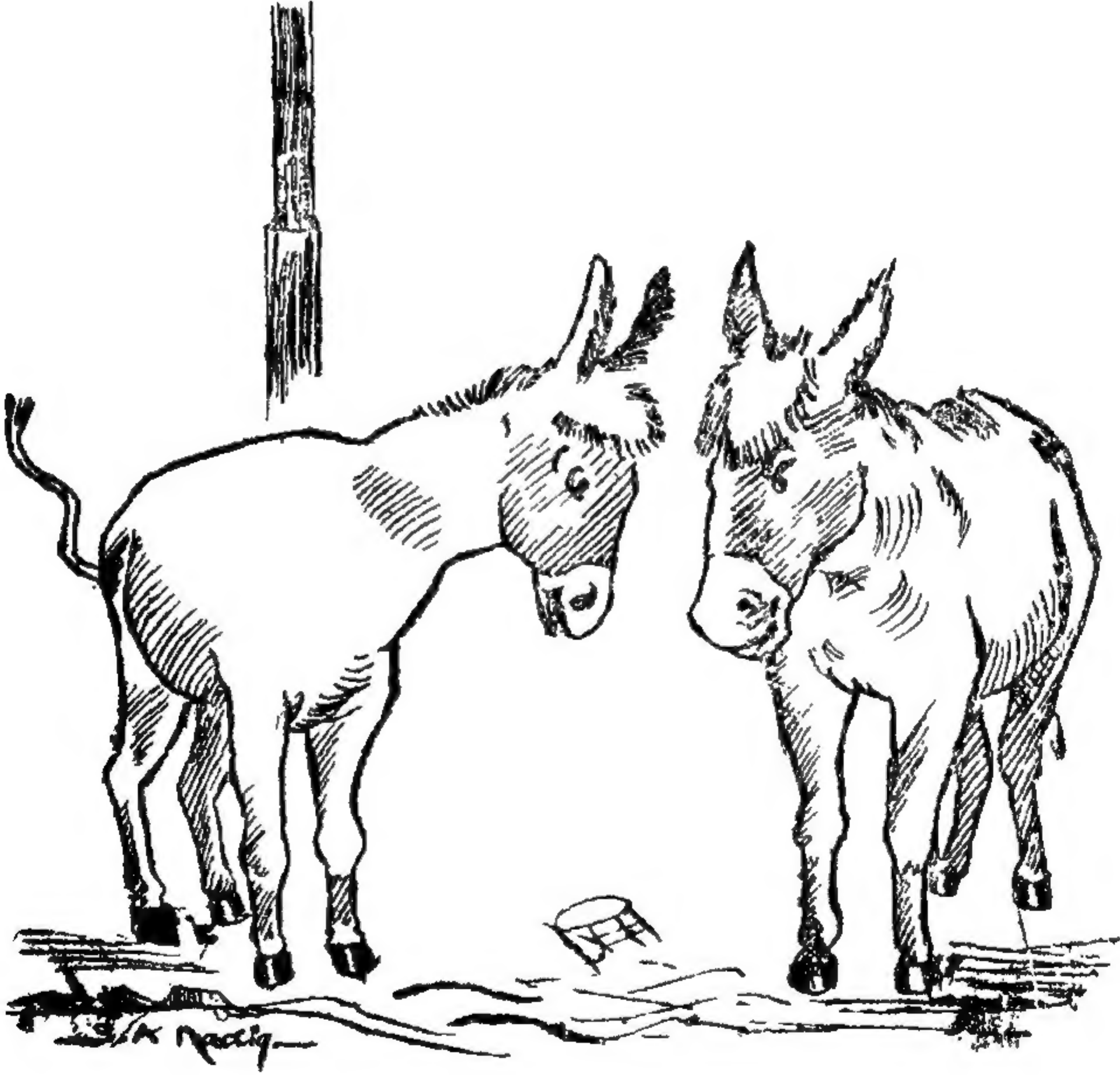
“ ಹೌದು ರಾಯರೇ ! ಆದರೆ ಅವರೂ ಬರೀ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ- ನಾವು ಫಂಡಿನಿಂದ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇದ್ದಾರು, ರುಚಿ ಕಂಡವರು ? ಯಾರಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲಿನ ಹತ್ತು ಜನ ಸೇರಿ, ನಾವು ಸಂಬಳ ಇಲ್ಲದೇ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೂಗಿದರೆ, ಮಿಕ್ಕವರು ಹೂ ಗುಟ್ಟಿದರೆ, ಬಸ್ಸಿನವರ ಪಾಡೇನು ರಾಯರೇ ? ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುಕ್ಕೆ ಬರುಲ್ಲ. ಗಾಳಿ ಬಂದಾಗ ತೂರಿಕೋ ಎಂದಂತೆ, ಸಂಪು ಹೂಡಿದಾಗ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನಾವು. ”

“ ಹೌದಯ್ಯಾ ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ದಿಟ. ದೇವರೇ ನಿನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಯ್ಯಾ - ಈ ಮನೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ ನನಗೇ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡವ್ವಾ. ಬಾಡಿಗೆನೂ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಡವ್ವಾ ! ”

“ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡ್ತೀನೇ ರಾಯರೇ—ಆದರೆ ನನಗೆ ಎರಡು ರೂಮು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನೂ ಸಾಮಾನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ನೀವು ”

ಈಗ ಅದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡು ರೂಮು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಪು ಮುಂದುವರೆದು ಬನಪ್ಪ ಬದುಕಿದರೆ, ಆ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ, ಈ ಎರಡು ರೂಮೂ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೇನೋ ಎಂದು ಕಾದಿದ್ದೇನೆ.

—ಶಿವಣ್ಣ.

ಜೋಕೆ ಮಗು—ರಾಜರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಹೋದೆ ಅಂತ ಮೆರೀಬೇಡ,—
—ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಾರು - .

ಮಾದಯ್ಯನವರ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಮಾದಯ್ಯನವರು ಮಿಲಿಟರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮರಿ ದಂಡನಾಯಕರು ; ಹತ್ತಾರು ದೇಶ ತಿರುಗಿದವರು ; ನೂರಾರು ಆಹಾರ ವಾನೀಯಗಳ ರುಚಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹುಕಾರರ ಮಗಳ ಮದುವೆಗೆ ಸಾಹುಕಾರನು ಅವರನ್ನೇ ' ಮದುವೆ ಮೆನು ' ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಮಾದಯ್ಯನವರೂ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿದರು.

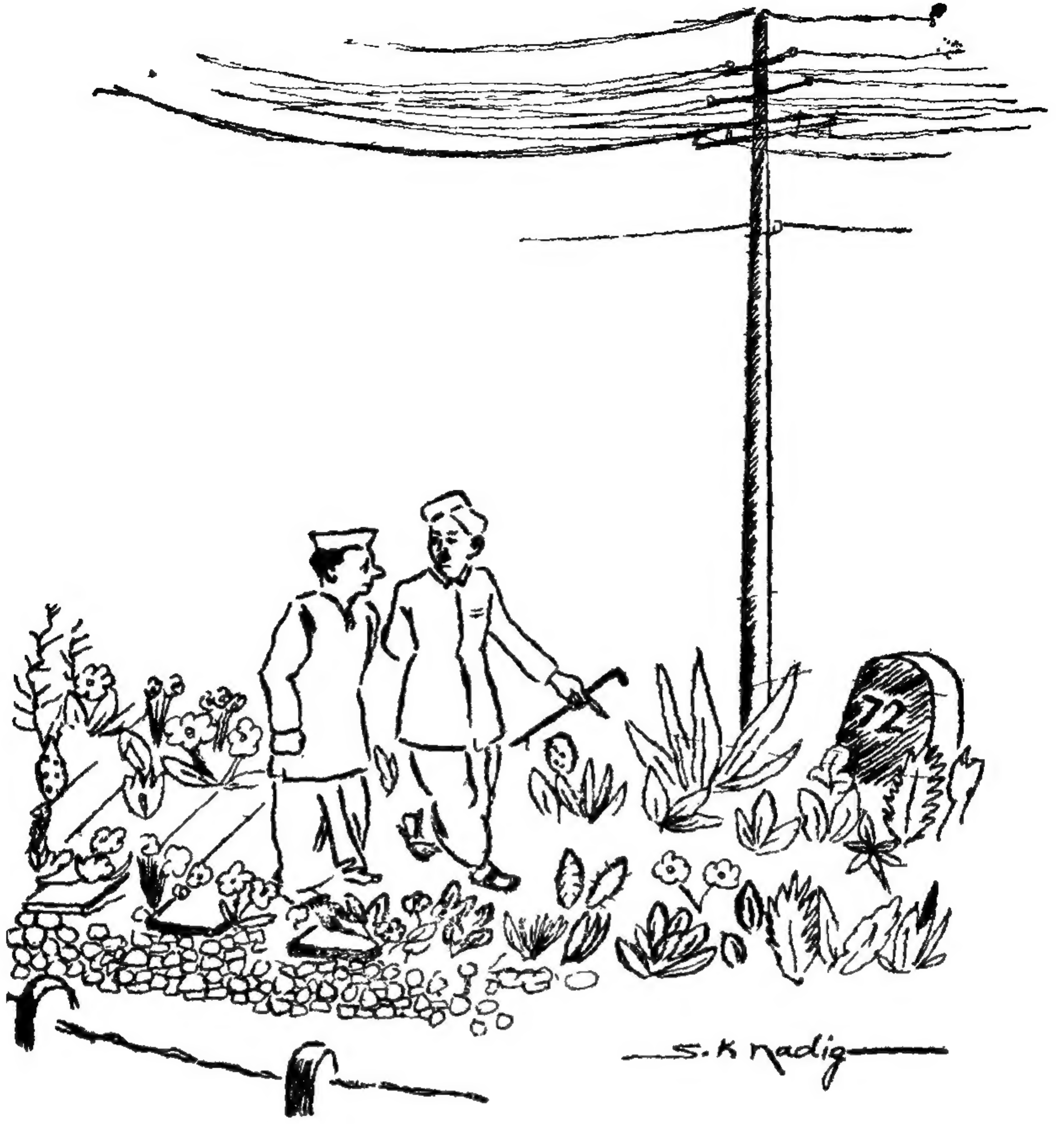
ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ರಸಗಳು, ಪಂಚಭಕ್ಷ್ಯಗಳು, ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಆದಿನ ಮಾಡಿಸುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ಮಾದಯ್ಯನವರು ಊಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿತರಾದವರ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಸಾವುಕಾರರಿಂದ ಪಡೆದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳೂ, ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಉಬ್ಬಸದವರೂ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವಿನವರೂ, ಪಿತ್ತವೇರಿದವರೂ ಇದ್ದರು. ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತೆಲುಗರೂ ಕಣಿವೆಯ ಕೆಳಗಿನವರೂ ಮೇಲಿನವರೂ ಇದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಏಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರಿಯವಾದ ಮೆನುವನ್ನೇ ತಯಾರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಮಾದಯ್ಯನವರು ಶಪಥಮಾಡಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದರು.

ಲಗ್ನದ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅಡಿಗೆಯವರು ಮಾದಯ್ಯನವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರು, ' ನನ್ನ ಕಷ್ಟ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದು, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಲೋಕೋಭಿನ್ನರುಚಿ, ತಾಳಿ, ' ಎಂದರು. ಊಟಕ್ಕಂದು ಬಂದ ಆಹ್ವಾನಿತರೆಲ್ಲ ನಾಲಗೆ ಚವ್ಪರಿಸುತ್ತ ಬೆಲ್ವ ಬಿಗಿಯುತ್ತ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ನೆರೆದರು. ಅಡಿಗೆಯವರು ಮಾದಯ್ಯನವರ ಕೋಣೆ ಮುಂದೆ ನಿದ್ದೆಹೋದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರುಗಂಟೆ ಆಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರುಚಿಸುವಂಥ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಲುಕೀರು ಎಳೆಮಕ್ಕಳಿಗಾಗದು, ಬರೀ ನೀರು ಆಫೀಸರುಗಳಿಗಾಗದು !... ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕುವರೆಗಂಟೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿತರ ಅಸಮಾಧಾನ. ಹಸಿವು ವಿಪರೀತವಾಯ್ತು. ರಾತ್ರಿಯೊಳಗೆ ಅನ್ನ ಸಾರು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ ನಾಚಿಕೆ ನೀಗಿ, ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಗೌರವ ಅಂತಸ್ತು ಏನೂ ನೋಡದೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಉಗ್ರಾಣಕೆ ನುಗ್ಗಿದರು. ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾದಯ್ಯನವರ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ, ಗಾದೆಯ ಮಾತಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ.

—ರೇವಣ್ಣ.

ರೈಲ್ವೆ ಸಂಪು ಇನ್ನು ಎರಡು ವಾರ ಮುಂದುವರೆದರೆ—

—ಮುಂದೆ ಬರೋ ರೈಲಿಗೆ ದಾರೀನೇ ಗೊತ್ತಾಗುಲ್ಲವಲ್ಲಯ್ಯಾ !

ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ರಾಜ್ಯಾಂಗರಚನೆ ಮಾಡಲು, ಮೆಕಾರ್ಥರವರು ನಮ್ಮೂರಿನಿಂದ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಂತೆ—

ಇತ್ತೀಂದೀಚೆಗೆ ಮದ್ದು, ಗುಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಿಗದಿದ್ದರಿಂದ— ಈ ಸಾರಿ ದೀಪಾವಳಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಆಗದೇ ಇರಬಹುದಂತೆ.

ಬಲ್ಲಾಳ ರಾಯ

—o—

ಬಲ್ಲಾಳ ರಾಯ ಅಂತ ಒಬ್ಬ ಬಲು ಜಂಭಗಾರ ಇದ್ದನಂತೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟೆಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ, ಮೀಸೆಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗು ಮುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ತಟ್ಟೇಲಿ ಊಟಮಾಡಿದರೂ ಎಂಜಲೆಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಹೊರಗೆ ಎಸೀತಿದ್ದನಂತೆ. ಅವನಿಗೆ ಒಂದೇ ಆಶೆಯಂತೆ— ಊರವರೆಲ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ, ತಲೆದೂಗುವಂತೆ ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು.

ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಉದ್ದಾ ಗಾತ್ರವಾಗಿದ್ದಳಂತೆ- ಕತ್ತಿಗೆ ತಾಳಿ ಇತ್ತಂತೆ- ಕೈಗೆ ಬಳೆಯೂ ಇತ್ತಂತೆ- ಕೆಂಪು ಒಡಲಿನ ಶೀರೆ ಕಂಡರೆ ಬಲು ಪ್ರೀತಿಯಂತೆ- ರೈತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದೆ ಎಂಬ ಜಂಭವಂತೆ- ಆದರೆ ಅವಳು ಬಂಜೆಯಂತೆ.

ಆದರೂ ಗಂಡನನ್ನು ನಿರಾಶೆಗೊಳಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಳಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ - ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳು ಗುಂಡುಗಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಂತಿಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳಂತೆ - ಇನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಳಂತೆ. ಕಡೆ ಕಡೆಗೆ ಗುಡಾಣ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು- ಗಂಡನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಳಂತೆ.

ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳಾಯ್ತಂತೆ - ಊರಲೆಲ್ಲಾ ಗುಲ್ಲೋ ಗುಲ್ಲಂತೆ - ' ಬಲ್ಲಾಳ ರಾಯನ ಹೆಂಡತಿ ಬಸುರು ; ಇವತ್ತೋ ನಾಳೇನೋ ಹೆರೋ ದಿವಸ ' ಅಂತ-

ಒಂದು ದಿವಸ ನೋವು ಅಂತ ಅವಳಂದಳಂತೆ. ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರೆಲ್ಲಾ ಹೆಂಗಸ ರಾಸ್ಪತ್ರಗೆ ಓಡಿದರಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆತ್ತವರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು ಬಟ್ಟೇಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಲ್ಲಾಳ ರಾಯನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರಂತೆ - ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಹೊಲೇ ಮನೆಯಿಂದ " ಮಗು ಜನನವಾಯಿತು " ಎಂದು ಕೂಗಿದರಂತೆ -

ಬಲ್ಲಾಳರಾಯ ಬೇಕಾದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಕ್ಕರೆ ಹಂಚಿದನಂತೆ—ಮಗು ಸತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವನಿನ್ನೂ ಅರಿಯನಂತೆ.

ಹತ್ತನೇ ದಿವಸ ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಮಗು ಮೈ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ - ಸಾಯಂ ಕಾಲ ಹೇಳಿದರಂತೆ ಮಗು ಹರೋಹರ ಎಂದು.

ಆವತ್ತು ಬಲ್ಲಾಳರಾಯ ಊರುಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದವನು ಇನ್ನೂ ಪತ್ತೆ ಯಿಲ್ಲವಂತೆ. ಊರವರೆಲ್ಲಾ ಇಂದಿಗೂ ' ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ಹೆಂಡತಿ ಬಸುರಾದರೆ ಹೆರುವುದು ಕಂಡವರ ಸತ್ತ ಕೂಸು ಮಾತ್ರ ' ಎಂದು ಕೂಗುವರಂತೆ.